

CZU: [336.225.66:336.225.613](478)

UDC: [336.225.66:336.225.613](478)

FACILITĂȚI FISCALE ÎN SISTEMUL BUGETAR- FISCAL: DEFINIRE ȘI EVALUARE

Drd. Dorel NOROC, ASEM
norocdorel@gmail.com

ORCID: 0000-0002-3919-176X

DOI: <https://doi.org/10.53486/econ.2023.123.131>

Criza pandemică și războiul din regiune au determinat statele lumii să identifice noi măsuri de mobilizare a veniturilor, pentru a putea face față cheltuielilor publice în creștere. Un instrument important, aflat la îndemâna acestora, este optimizarea facilităților fiscale, care trebuie să se realizeze cu minim de efecte negative asupra proceselor economice și sociale. Pentru aceasta este necesar de a realiza unele acțiuni ce țin de identificarea facilităților fiscale și evaluarea acestora prin prisma veniturilor ratate. De asemenea, procesul de evaluare include și identificarea obiectivelor pentru care au fost introduse, și gradul de atingere al acestora. Ca urmare a evaluării în cauză, factorii decidenți vor analiza, în mod comparativ, dacă pentru realizarea obiectivelor ar putea fi aplicate alte instrumente bugetar-fiscale, cum ar fi: programele de cheltuieli care ar asigura o eficiență mai sporită a politicilor publice.

Cuvinte-cheie: facilități fiscale, impozite, politică fiscală, venituri ratate, cheltuieli bugetare.

JEL: H21, H22.

Introducere

Funcția principală a sistemelor fiscale naționale este de a asigura mobilizarea resurselor financiare, la nivelul bugetelor publice, pentru a finanța cheltuielile bugetare. La fel, sistemul fiscal, prin prisma structurii, dar și a instrumentelor sale, precum facilitățile fiscale, este utilizat pentru realizarea unor obiective socio-economice. Lipsa unei monitorizări și evaluări a facilităților fiscale generează riscuri de gestionare ineficientă a finanțelor publice, prin ratarea unor venituri bugetare semnificative, astfel, obiectivele trasate nu pot fi îndeplinite. Prezentul articol are drept scop identificarea pașilor care urmează a fi realizați în gestionarea facilităților fiscale, precum și identificarea celor mai eficiente instrumente bugetar-fiscale (facilități fiscale sau cheltuieli bugetare), în vederea atingerii țelurilor publice cu minim de resurse bugetare.

Metodologia cercetării: metodele și tehnicile utilizate

În prezenta cercetare, au fost utilizate *metode teoretice și empirice*. În acest sens, în baza meto-

TAX EXPENDITURES IN THE BUDGETARY AND TAX SYSTEM: DEFINITION AND EVALUATION

PhD candidate Dorel NOROC, ASEM
norocdorel@gmail.com

ORCID: 0000-0002-3919-176X

DOI: <https://doi.org/10.53486/econ.2023.123.131>

The pandemic crisis and war in the region have led states to identify new revenue mobilization measures to cope with rising public spending. An essential tool at their disposal is the optimization of tax expenditures, which must be achieved with minimal adverse effects on economic and social processes. For this, it is necessary to go through some actions related to identifying tax expenditures and their evaluation through the lens of lost budget revenues. Also, the evaluation process includes identifying the objectives for which they were introduced and the degree of achievement of these objectives. Following this evaluation, the decision-makers will analyse comparatively whether other budgetary-fiscal instruments could be applied to achieve the goals, such as expenditure programs, which would ensure greater efficiency of public policies.

Keywords: tax expenditures, tax, tax policy, missed revenues, budget revenues.

JEL: H21, H22.

Introduction

The main function of national tax systems is to ensure the mobilization of financial resources at the level of public budgets to finance budgetary expenditure. Similarly, the tax system, through its structure and its instruments such as tax expenditures is used to achieve certain socio-economic objectives. Lack of monitoring and evaluation of tax expenditures entails risks of inefficient management of public finances, by missing significant budget revenues, the objectives set cannot be achieved. The purpose of this article is to identify the steps to be taken in the management of tax expenditures and to identify the most effective budgetary and fiscal instruments (tax expenditures or budgetary expenditures) to achieve public objectives with minimum budgetary resources.

Research methodology: methods and techniques used

Theoretical and empirical methods were used in this research. In this regard, based on theoretical methods, the works carried out by economic research

delor teoretice, sunt analizate și sintetizate lucrările efectuate de către cercetătorii economiști care au analizat subiectul facilităților fiscale utilizate în sistemele fiscale, necesitatea evaluării, monitorizării și analizei cost – beneficiu a acestora. De asemenea, în procesul de cercetare sunt utilizate *metoda comparației și cea a corelației*, a indicatorilor relevanți domeniului de cercetare în diferite țări din regiune. Metoda *analizei cantitative* a facilitat studiul mărimii facilităților fiscale la nivel național și internațional, în baza rapoartelor instituțiilor internaționale: Fondul Monetar Internațional (FMI), Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD), Uniunea Europeană (UE), precum și a celor naționale (Ministerul Finanțelor, Curtea de Conturi).

Rezultate obținute și discuții

Funcția principală a sistemelor fiscale naționale este de a asigura mobilizarea resurselor financiare la nivelul bugetelor publice, care reprezintă principala sursă de finanțare a cheltuielilor bugetare de ordin social, economic, educațional, ordine publică etc.

Totodată, sistemele fiscale naționale sunt utilizate tot mai des pentru a influența și alte obiective, și procese economico-sociale, nu doar mobilizarea resurselor bugetare. De cele mai dese ori acestea se referă la:

- stimularea creșterii economice în general sau doar a anumitor sectoare (schimbarea comportamentului investițional);
- susținerea persoanelor mai vulnerabile (accesibilitate la anumite categorii de produse, creșterea veniturilor disponibile).

Conform studiilor analizate și cercetărilor efectuate, impozitele directe, în special impozitul pe profit, sunt cele mai indicate și eficiente instrumente de atingere a primului obiectiv, iar impozitele indirecte sunt cele mai potrivite pentru cel de-al doilea scop. Impozitul pe venitul persoanelor fizice (IVPF) poate fi utilizat atât în atingerea primului obiectiv (stimularea economiilor și a investițiilor), cât și celui de al doilea (creșterea veniturilor disponibile categoriilor de persoane vulnerabile: sistemul progresiv, scutiile personale etc.).

Facilitățile fiscale reprezintă, în esență, o deviere de la regimul standard de impozitare, sub diverse forme, prin care se urmărește o impozitare diferită, preferențială a unor anumite sectoare, activități, regiuni și care, de regulă, are ca rezultat o rată de venituri bugetare (fapt pentru care, în literatura de specialitate, acestea sunt denumite „cheltuieli fiscale”).

Conform art.6 alin.(9) lit.g) din Codul fiscal al Republicii Moldova nr. 1163/1997 [1], facilitățile fiscale reprezintă elemente de care se ține seama la estimarea obiectului impozabil, la determinarea cuantumului impozitului sau taxei, precum și la încasarea acestuia sub formă de:

- scutire parțială sau totală de impozit sau taxă;
- scutire parțială sau totală de plata impozitelor sau taxelor;

chers who have analysed the subject of tax expenditures used in tax systems, the need for their evaluation, monitoring and cost-benefit analysis are analysed and synthesized. Also, the research uses the *method of comparison and correlation* of the indicators relevant to the field of research in different countries of the region. The *method of quantitative analysis* facilitated the study of the size of tax expenditures at national and international level based on reports from international institutions International Monetary Fund (IMF), Organization for Economic Co-operation and Development (OECD), European Union (EU) and national institutions (Ministry of Finance, Court of Accounts).

Results obtained and discussion

The main function of national tax systems is to ensure the mobilization of financial resources at the level of public budgets, which are the main source of financing budgetary expenditure, whether for social, economic, educational, law and order purposes, etc.

At the same time, national tax systems are increasingly used to influence economic and social objectives and processes other than the mobilization of budgetary resources. Most often, these concern the following:

- economic growth stimulation in general or of specific sectors (change in investment behaviour);
- supporting more vulnerable people (accessibility to certain categories of products, increasing disposable income).

According to the analysed studies and the research carried out, direct taxes, in particular income taxes, are the most suitable and effective instruments for achieving the first objective, and indirect taxes – the second. Personal income tax (PIT) can be used to achieve both the first objective (stimulating savings and investment) and the second (increasing the income available to vulnerable groups: progressive system, personal exemptions, etc.).

Tax expenditures are essentially a deviation from the standard taxation regime in various forms, which aim at a different, preferential taxation of a certain sector, activity, region, and which usually result in a loss of budget revenue (which is why they are referred to as “tax expenditures” in the literature).

According to Article 6(9)(g) of the Tax Code of the Republic of Moldova No 1163/1997 [1], tax facilities (reliefs) are elements that are taken into account when estimating the taxable object, when determining the amount of tax or duty, as well as when collecting it, in the form of:

- partial or total exemption from tax or duty;
- partial or total exemption from the payment of taxes or duties;
- reduced rates of taxes or duties;

- cote reduse ale impozitelor sau taxelor;
- reducerea obiectului impozabil;
- amânări ale termenului de achitare a impozitelor sau taxelor;
- eșalonări ale obligației fiscale.

Scutirile specificate la art.33, 34 și 35 (scutirile personale), cota redusă a TVA și scutirea de TVA cu drept de deducere nu se consideră facilități fiscale.

Aprecierea unei măsuri fiscale, ca fiind o facilitate fiscală este precedată de o determinare a sistemului standard de impozitare. În acest sens, unele scutiri, prin natura lor, se încadrează în regimul general de impozitare. Acesta este și cazul excepției prevăzute în Codul fiscal, și anume:

- scutirile personale – acestea se încadrează în regimul general de impozitare, având în vedere că se aplică uniform pentru toți cetățenii și, totodată, conferă sistemului unic de impozitare de 12% un anumit grad de impozitare progresivă;
- scutirea de TVA cu drept de deducere. Normele Codului Fiscal exclud de sub incidența noțiunii de facilități fiscale toate categoriile de scutiri de TVA cu drept de deducere, cum ar fi exporturile, livrările de energie electrică, termică, apă etc. prevăzute la art.104 din Codul Fiscal RM [1].

Analizând esența sistemului TVA, și anume impozitarea consumului care are loc pe teritoriul țării, nu și în afara țării (regimul standard de impozitare), considerăm că excepția de nequalificare drept facilitate fiscală urmează să se aplice doar în cazul exporturilor, celelalte urmând a fi considerate facilități fiscale.

Aceeași abordare urmează a fi realizată și în cazul cotelor reduse de TVA. Având în vedere consumul produselor respective pe teritoriul țării, la o cotă ce diferă de cota standard a TVA (20%), acestea urmează a fi calificate drept facilități fiscale.

Astfel, după definirea regimului standard de impozitare și ulterior identificarea, și inventarierea facilităților existente, urmează să fie efectuată o estimare a sumei veniturilor bugetare potențial ratate, ceea ce ar asigura o monitorizare a acestora, dar și un suport eficient în luarea deciziilor cu privire la optimizarea facilităților respective prin prisma analizei cost-beneficiu.

Facilitățile fiscale sunt vulnerabile la *lobby* (dorință sau interes particular de a obține un avantaj de interes personal) și pot avea consecințe majore asupra corectitudinii, complexității, eficienței și eficacității. Grupurilor de interese le poate fi mai ușor să argumenteze poziția lor în vederea reducerii cotelor de impozitare decât pentru sprijinul direct al acestora prin cheltuieli publice [2].

În acest sens, atunci când se recurge la instrumentele politicii bugetar-fiscale pentru atingerea anumitor obiective economico-sociale, acestea urmează a fi analizate din perspectiva caracteristicilor lor,

- reduction of the taxable object;
- postponements of the deadline for payment of taxes or duties;
- instalments of the tax liability.

The exemptions specified in Articles 33, 34 and 35 (personal exemptions), the reduced rate of VAT and the VAT exemption with right of deduction are not considered as tax facilities (reliefs).

The qualification of a tax measure as a tax expenditure is preceded by a determination of the standard system of taxation (reference system). In this respect, some exemptions by their nature fall under the general system of taxation. This is also the case of the exemption provided for in the Tax Code, namely:

- Personal exemptions – these fall under the general system of taxation, since they apply uniformly to all citizens and, at the same time, give the single 12% tax system a certain degree of progressive taxation;
- VAT exemption with right of deduction. The rules of the Tax Code exclude all categories of VAT exemptions with the right of deduction, such as exports, supplies of electricity, heat, water, etc. (Article 104 of the Tax Code of the Republic of Moldova) [1].

Analysing the essence of the VAT system, i.e. the taxation of consumption that takes place within the country, not outside the country (the standard system of taxation), we consider that the exception of non-qualification as a tax expenditure should only apply to exports, the others being considered as tax expenditures.

The same approach is to be taken for reduced VAT rates. Given the consumption of these products within the country at a rate that differs from the standard VAT rate (20%), they are to be qualified as tax expenditures.

Thus, after the definition of the standard taxation regime (reference) and the subsequent identification and stocktaking of tax expenditures, an estimation of the amount of potential foregone budget revenues is to be carried out, which would ensure their monitoring but also an efficient support in decision making on the optimization of tax expenditures through the cost-benefit analysis.

Tax incentives are vulnerable to *lobbying* (particular desire or interest to gain a self-interested advantage) and can have major consequences for the fairness, complexity, efficiency, effectiveness. Special interest groups may find it easier to argue their position to reduce tax rates than for their direct support through public expenditure [2].

In this respect, when fiscal-budgetary policy instruments are used to achieve certain economic and social objectives, they are to be analysed in terms of

dacă intervenția urmează să se realizeze prin intermediul facilităților fiscale sau prin intermediul cheltuielilor bugetare (de ex: politici publice sociale, economice etc.). În tabelul 1 sunt analizate caracteristicile principale ale celor 2 tipuri de instrumente.

their characteristics, whether the intervention is to be achieved through tax expenditures or through budgetary expenditure (e.g. social, economic public policies, etc.). Table 1 examines the main characteristics of the two types of instruments.

Tabelul 1/ Table 1

**Comparația dintre facilitățile fiscale și cheltuielile directe/
Comparison of Tax Expenditures and Direct Spending**

Caracteristici/ Characteristics	Facilități fiscale/ Tax Expenditures	Cheltuieli directe/ Direct Spending
Accesibilitate pentru beneficiari/ Accessibility for beneficiaries	Simplu, din cauza naturii lor automate/ Simple, because of their automatic nature.	Mai complex, necesită selecție/ More complex, requiring selection.
Costuri administrative și de conformitate/ Administrative and compliance costs	Mare, dacă scutițiile sunt monitorizate corespunzător / High, if exemptions are properly monitored.	Medie, datorită necesității unui sistem de selecție și alocare/ Medium, due to necessity of a selection and allocation system.
Posibile abuzuri/ Possible abuses	Evaziunea, evitarea și manipularea/ Evasion, avoidance, and rent seeking.	Arbitrar, ineficiența și capturarea organismului de alocare/ Arbitrariness, inefficiency, and capture of the allocating body.
Flexibilitate / Flexibility	Lucru cu legi permanente, generând astfel, stabilitate, dar și inerție/ Work with permanent laws, thereby generating stability but also inertia.	Lucru cu bugetele, evaluările și realocările regulate/ Work with budgets, evaluations, and regular reallocations.
Transparență și responsabilitate/ Transparency and accountability	Natura lor automată nu are în vedere mecanisme de control sau responsabilitate/ Their automatic nature does not contemplate control mechanisms or accountability.	Trebuie să fie aprobate de către legislativ, la fel ca toate cheltuielile guvernamentale/ Must be approved by the legislature, as with all government expenditure.
Controlul cheltuielilor/ Expenditure control	Cheltuieli determinate ex-post; incerte și nelimitate, ceea ce poate provoca dezechilibre fiscale/ Expenditure determined ex-post; uncertain and unlimited, which can cause fiscal imbalances.	Cheltuieli programate și controlate, limitate de legea bugetară/ Programmed and controlled spending, limited by budget law.
Echitate/ Equity	Doar potențialii contribuabili beneficiază, iar cei cu cel mai mare venit beneficiază adesea cel mai mult./ Only potential taxpayers benefit, and those with the highest income often benefit the most.	Discreția poate oferi un acces mai echitabil, îmbunătățind țintirea beneficiarilor/ Discretion can provide more equitable access, enhancing targeting of beneficiaries.

Sursa: elaborat în baza sursei [3]/ Source: developed based on the source [3]

Astfel, având în vedere că costul intervenției, prin intermediul facilităților fiscale, este unul mai mare decât intervenția prin intermediul programelor de cheltuieli bugetare, acestea din urmă având segmente țintă bine definite, se consideră că țările slab dezvoltate și cele în curs de dezvoltare urmează să dezvolte strategii de optimizare a facilităților fiscale, concomitent cu implementarea unor programe eficiente de cheltuieli bugetare.

Spre exemplu, recurgerea la o reducere a cotei TVA, în vederea susținerii unor categorii de contribuabili, este o măsură de care se presupune că vor beneficia toate persoanele fizice, inclusiv cele cu venituri mari, pe când programele de cheltuieli publice vor ținti persoanele vulnerabile.

Cu toate acestea, în cazul în care capacitățile de administrare a programelor de cheltuieli publice sunt reduse, se recomandă analiza oportunității de introducere a cotelor reduse de TVA.

În Republica Moldova, o primă evaluare a sistemului de facilități fiscale a fost efectuată în anul 2022, de către Ministerul Finanțelor cu suportul Fondului Monetar Internațional, acoperind facilitățile fis-

Thus, given that the cost of intervention through tax expenditures is higher than intervention through budgetary spending programs, the latter being more targeted, it is considered that LDCs and developing countries should develop strategies to optimize tax expenditures while implementing effective spending programs.

For example, the use of a reduced VAT rate to support certain categories of taxpayers, is a measure that is supposed to benefit all individuals, including high-income earners, while public spending programs will target the vulnerable people.

However, where the capacity to administer public spending programs is low, it is recommended to consider whether reduced VAT rates should be introduced.

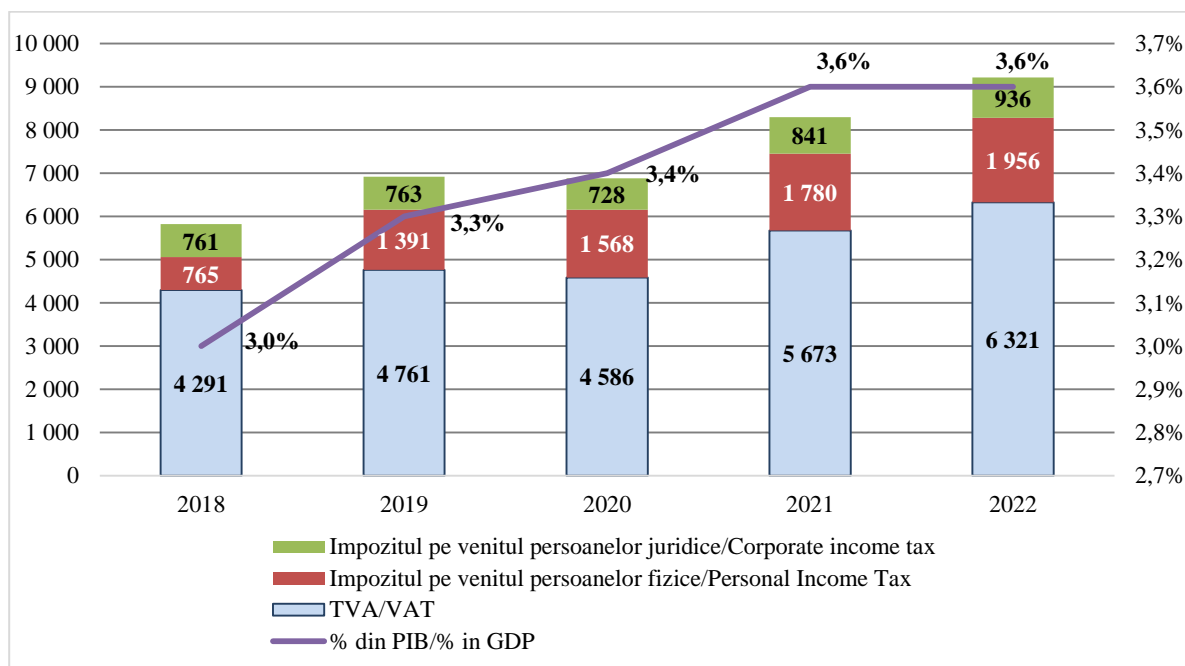
In the Republic of Moldova, a first assessment of the tax relief system was carried out in 2022 by the Ministry of Finance with the support of the International Monetary Fund, covering tax expenditures related to personal income tax (PIT), corporate income tax (CIT) and VAT.

Thus, according to the Tax Expenditures Eva-

cale aferente impozitului pe venitul persoanelor fizice (IVPF), impozitul pe venitul persoanelor juridice (IVPJ) și TVA.

Astfel, conform Raportului de evaluare a facilităților fiscale, realizat de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova cu suportul Fondului Monetar Internațional [4], suma facilităților fiscale pe cele 3 tipuri de impozite a crescut în perioada 2018-2022 de la 5 816,5 milioane lei la 9 212,9 milioane lei, iar raportat la PIB, de la 3,0%, până la 3,6%. Ponderea cea mai mare o constituie valoarea facilităților fiscale aferente TVA, care în anul 2022 au constituit 6 321 milioane lei sau 68,6% din totalul facilităților.

valuation Report carried out by the Ministry of Finance of the Republic of Moldova with the support of the International Monetary Fund [4], the amount of tax facilities on the 3 types of taxes increased in the period 2018-2022 from MDL 5,816.5 million to MDL 9,212.9 million, and in relation to GDP from 3.0% to 3.6%. The largest share is represented by the value of VAT-related tax facilities, which in 2022 amounted to MDL 6,321 million, or 68.6% of total expenditures.

**Figura 1. Valoarea facilităților fiscale în anii 2018-2022, milioane lei/
Figure 1. Value of tax expenditures 2018-2022, million lei**

Sursa: elaborată de autor în baza sursei [4]/ Source: prepared by the author on the basis [4]

Conform Raportului sus-menționat, au fost identificate 83 de facilități fiscale și au fost estimate veniturile ratate pentru 48 dintre acestea. Cele mai mari facilități fiscale au constituit mai mult de 66% din totalul acestora în anul 2021. Acestea includ:

- scutirea de IVPF a plăților sociale de stat și a subvențiilor de stat;
- cota redusă de 8% a TVA pentru produsele agricole;
- scutirea de TVA cu drept de deducere a energiei electrice pentru cetățenii Republicii Moldova;
- scutirea de TVA a prestărilor de servicii educaționale;
- scutirea de TVA a prestărilor de servicii medicale și a bunurilor asociate;
- scutirea de impozit pe venitul persoanelor juridice din granturi internaționale pentru cer-

According to the aforementioned Report, 83 tax facilities were identified and foregone revenue was estimated for 48 of them. The largest tax facilities accounted for more than 66% of the total in 2021. These include:

- Personal income tax exemption of state security payments and state subsidies (PIT);
- VAT reduced rate of 8% for agricultural products;
- VAT exemption with right of deduction on electricity for citizens of the Republic of Moldova;
- VAT exemption for the supply of educational services;
- VAT exemption for the supply of medical services and associated goods;
- Corporate income tax exemption of international research and development grants, spe-

cetare și dezvoltare, din fondurile speciale și din granturile aprobate de Guvernul Republicii Moldova a IVPJ [4].

La nivel internațional, se depun eforturi pentru a avea o bază de date comună cu privire la suma facilităților fiscale acordate de către state. Cu toate acestea, lipsa unei metodologii unice privind regimul standard de impozitare, existența sistemelor fiscale diferite, nu asigură pe deplin o comparabilitate fiabilă a datelor. De exemplu, o cotă redusă a TVA pentru alimente și alte bunuri de bază, nu este considerată o facilitate fiscală în Germania, dar în alte țări este. Un alt exemplu sunt taxele pe carbon, unele țări acordă rate mai mici sau chiar scutiri de taxe pe carbon sectoarelor economiei consumatoare de energie. Cu alte cuvinte, acele sectoare beneficiază de scutiri de taxe, iar alte țări nu percep deloc taxe pe carbon, ceea ce echivalează în esență cu o facilitate fiscală de 100%, dar care nu apare în niciun raport [5].

cial funds and grants approved by the Government of the Republic of Moldova (BIT) [4].

Efforts are being made at international level to have a common database on the amount of tax expenditures granted by countries. However, the lack of a single methodology for the standard tax regime (reference), the existence of different tax systems, does not fully ensure reliable comparability of data. For instance, a reduced value-added tax (VAT) rate for foodstuff and other basic goods is not considered a tax facility in Germany, but is in other countries. Another example is carbon taxes. Some countries grant lower rates or exemptions on carbon taxes for energy-intensive sectors of the economy. In other words, those sectors are getting a tax relief. Other countries do not levy any carbon taxes at all, which essentially equates to a tax expenditure of 100 per cent, but which does not appear in any report [5].

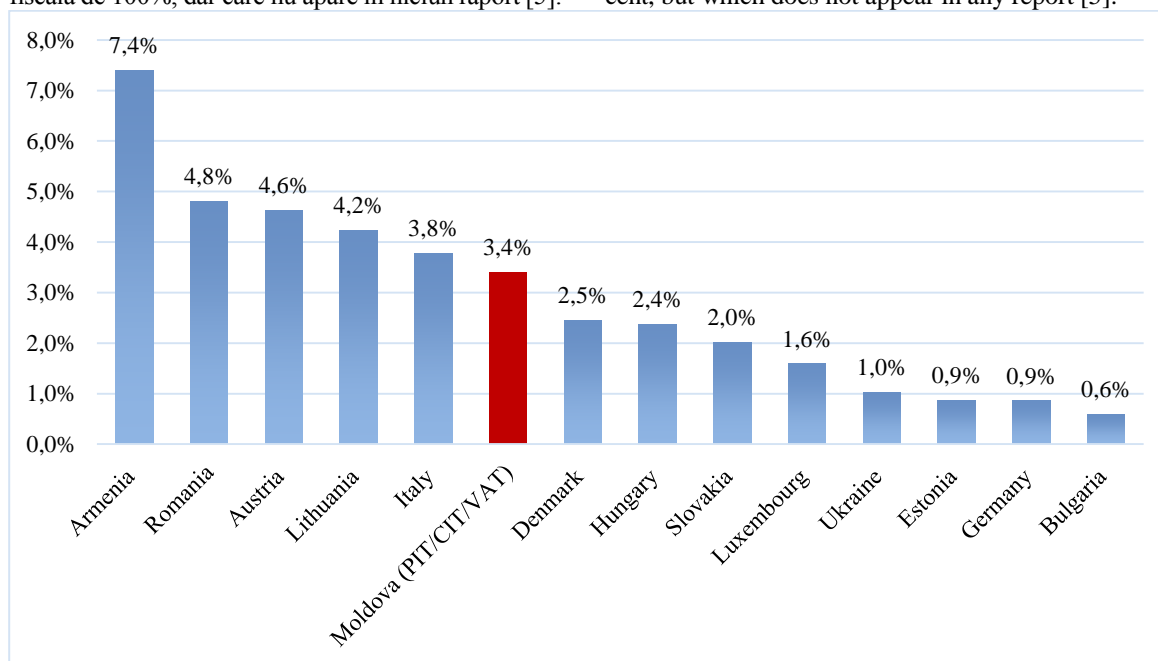

Figura 2. Ratări de venituri (% of PIB), 2020/ Figure 2. Revenue Forgone (% of GDP), 2020

Sursa: Baza de date globală privind cheltuielile fiscale [6]/

Source: Global Tax Expenditures Database [6]

Astfel, în baza informațiilor din Baza de date globale, privind cheltuielile fiscale pe o categorie de țări, se constată o dispersie mare a mărimii facilităților fiscale în PIB, dar care ar putea fi determinată de factorii menționați mai sus. În acest sens, se consideră, că la această etapă, concluziile și recomandările la nivel de stat urmează să se efectueze în baza evoluției facilităților fiscale la nivel național, pe o anumită perioadă de timp.

Concluzii

Republica Moldova a progresat semnificativ în domeniul analizei, monitorizării și evaluării faci-

Thus, based on information from the Global Tax Expenditures Database by country category, there is a large dispersion in the size of tax expenditures in GDP, but this could be due to the factors mentioned above. In this respect, it is considered that at this stage conclusions and recommendations at country level should be made on the basis of the evolution of tax expenditures at country level over a period of time.

Conclusions

The Republic of Moldova has made significant progress in the area of analysis, monitoring and

lităților fiscale prin elaborarea Raportului de evaluare a facilităților fiscale, în care sunt identificate facilitățile implementate, aferente impozitului pe venit și TVA și calculate ratările de venituri pe care acestea le generează.

Pe lângă faptul că Raportul presupune o îmbunătățire a transparenței finanțelor publice, prin publicarea listei facilităților fiscale, a scopului acordării și sectoarelor beneficiare, acesta reprezintă și un instrument important de consolidare a veniturilor bugetare prin raționalizarea acestora.

Sistemul fiscal al Republicii Moldova conține un număr destul de mare de facilități fiscale aferente TVA (cote reduse și scutire de TVA, cu drept și fără drept de deducere) care, pe lângă faptul că nu sunt conforme standardelor europene, mai și afectează negativ veniturile bugetare. Implementarea programelor sociale ar asigura o țintire mai exactă a categoriilor care necesită suport din partea statului și un cost bugetar mai redus, respectiv, o eficiență mai sporită a finanțelor publice.

Republica Moldova înregistrează un trend de majorare a facilităților fiscale acordate, fapt ce afectează potențialul intervenției statului prin programe de cheltuieli publice, din această cauză se impune optimizarea facilităților fiscale prin efectuarea analizei cost-beneficiu și eliminarea celor ineficiente sau celor care și-au atins obiectivul.

evaluation of tax expenditures by developing the Tax Facilities Evaluation Report, which identifies the tax facilities related to income tax and VAT and calculates the foregone revenue they generate.

In addition to improving the transparency of public finances by publishing the list of tax facilities, the purpose for which they are granted and the sectors benefiting from them, the Report is an important tool for consolidating budget revenues through rationalisation.

The tax system of the Republic of Moldova contains a relatively large number of tax facilities related to VAT (reduced rates and exemption from VAT with and without the right of deduction), which, in addition to the fact that they do not comply with European standards, negatively affect budget revenues. Implementing social programs would ensure a more accurate targeting of categories that require support from the state and a lower budget cost, respectively a higher efficiency of public finances.

The Republic of Moldova is experiencing a trend of increasing tax facilities granted, which affects the potential of state intervention through public expenditure programs, which requires optimizing tax facilities by conducting cost-benefit analysis and eliminating those that are inefficient or have achieved their objective.

Bibliografie/ Bibliography:

1. Codul fiscal al Republicii Moldova: nr. 1163 din 24-04-1997. *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*: Ediție Specială [online]. 2007, 08 februarie [citat 25.02.2023]. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=136062&lang=ro
2. *IMF Working Paper EUR Reforming Tax Expenditures in Italy: What, Why, and How?* [online]. Justin TYSON. IMF, 2014, January. Disponibil: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2014/wp1407.pdf>
3. LEMGRUBER, V., JORRATT, M. What Are Tax Expenditures? [online]. *Fiscal Monitor*. Washington: International Monetary Fund, 2011, April. [citat 01.04.2023]. Disponibil: <https://www.imf.org/en/Publications/FM/Issues/2016/12/31/Shifting-Gears-Tackling-Challenges-on-the-Road-to-Fiscal-Adjustment-24330>.
4. *Tax Expenditures: Evaluation Report carried out by the Ministry of Finance of the Republic Moldova with the support of the International Monetary Fund*. 2022, May [citat 03.03.2023]. Disponibil: <https://mf.gov.md/ro/content/rapoarte-2>
5. BEZNOSKA, Martin, HALDENWANG, Christian von, SCHÜLER, Ruth Maria. Tax Expenditures in OECD countries: Findings from the Global Tax Expenditures Database. *Discussion Paper*[online]. 2023, 7 [citat 12.03.2023]. Disponibil: <https://doi.org/10.23661/idp7.2023>
6. Tax Expenditures Database [citat 23.03.2023]. Disponibil: <https://gted.net/data-download/>